

BILAGA 5

Uppföljning av avfalls-planer och regional kretsloppsplan 2016-2020

Innehåll

1	Introduktion.....	3
2	Åtgärder.....	4
2.1	Gemensamma åtgärder.....	4
2.2	Kommunspezifika åtgärder.....	6
3	Sammanfattning	15

1 Introduktion

De tio kommunerna Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge, Ystad benämns härnäst som kommunerna. Kommunernas avfallsplaner och den regionala kretsloppsplanen för år 2016–2020 innefattar tre fokusområden. Till fokusområdena hör sammanlagt åtta mätbara mål som är gemensamma för samtliga kommuner. Härutöver har några av kommunerna egna mål inom vissa områden. Målen är följande:

1. Hållbar konsumtion för minskade avfallsmängder
 - a) År 2020 är den totala mängden hushållsavfall per person mindre än år 2015.
 - b) År 2020 är den totala mängden textilavfall i restavfallet halverad jämfört med år 2015.
 - c) År 2020 är matsvinnet mindre per person än år 2015 (Trelleborgs kommun).
 - d) År 2020 är matsvinnet i kommunens verksamheter/storkök mindre än år 2015 (Trelleborgs kommun).
2. Hållbar sortering med ökad återvinning
 - a) År 2018 är 50 % av matavfallet utsorterat och behandlat biologiskt så att växtnäring och energi tagits tillvara, år 2020 är nivån ännu högre.
 - b) År 2020 är mängden förpackningar och tidningar i restavfallet halverad för respektive material jämfört med år 2015.
 - c) År 2020 är nedskräpningen mindre än år 2016.
 - d) År 2020 sorterar alla kommunens verksamheter och bolag ut matavfall, farligt avfall, förpackningar och tidningar (Trelleborgs kommun).
3. Hållbar hantering för en renare miljö
 - a) År 2020 är mängden farligt avfall i restavfallet noll.
 - b) År 2020 är avfallstransporterna fossilbränslefria.
 - c) År 2020 är våra intressenters förtroende för hela avfallskedjan större än år 2016.
 - d) År 2020 är andelen kundreklamationer lägre än år 2016 (Trelleborgs kommun).
 - e) År 2020 är den totala mängden grovavfall per person mindre än år 2015 (Sjöbo kommun).

I syfte att nå målen har kommunerna under planperioden genomfört olika åtgärder, gemensamt eller var för sig. Nedan presenteras kortfattat genomförda åtgärder med koppling till respektive mål.

2 Åtgärder

I kapitel 2.1 och 2.2 presenteras ett urval av kommunernas gemensamma åtgärder och kommunspecifika åtgärder.

2.1 Gemensamma åtgärder

Nedan beskrivs åtgärder som genomförts av kommunerna gemensamt och hur åtgärderna är kopplade till målen.

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
Sysav	Sammanställning och analys av tidigare åtgärder farligt avfall. (2016–2017)	Rapport (2017)	3a
	Förtroendeundersökning, genomförs vartannat år. (2016–2020)	Ökat förtroende.	3c
	Regional skräpmätning. (2016 och 2020)	Utvärderas 2020.	2c
	Onaturligt i naturen-kampanj för att uppmärksamma farligt avfall och nedskräpning. (2018)	Kampanjsida och stor uppmärksamhet i sociala medier.	2b, 2c, 3a
	Plastpolisen och plastkastet- vilken typ av kampanj ger bäst effekt? (2017)	Kampanjsida, presentation av resultat av metodstudien.	2b
	Arbetsgrupp fossilfria transporter. (2017)	Rapport.	3b
	Retoy – leksaksbyte och avgiftning kretslopp. (2017)	Bytesaktiviteter i 12 kommuner. Två inställda bytesaktiviteter blev material för egna leksaksbyten vilket använts under kommande år.	1a
	Resterkocken – minska matsvinnet. (2017–2020)	Lyckad kampanj som genom åren spridit sig till kommuner utanför Sysavregionen. Ökat antal tävlingsdeltagare för varje år.	1a
	Plockanalyser, årligen. (2016–2020)	Samordnat genomförande i regionen.	1a, 1b, 2a, 2b, 3a

ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
Kunskap i rätt förpackning KIRF – skapa ett samverkansforum mellan aktörer i värdekedjan för pappers- och plastförpackningar. (2018)	Fyra träffar med kunskapshöjande och utbytesfokus. Önskan hos deltagare om fortsättning och projektutveckling vilket är under planering.	2b
Textilgruppen, utredning och omvärldsbevakning. (2016–2020)	Rapport (2018).	1b
Nikotinkaninen – nudging för att minska nedskräpning på busshållplatser. (2018)	56 % minskad nedskräpning under mätperioden.	2c
Utbildningsdag kring avfallsminimering. (2018)	Ökad kunskap om beteendeförändring, drivkrafter och medborgarens makt rörande konsumtion och avfallsförebyggande.	1a
Nej till onödig grej. Kampanj för att uppmärksamma kopplingen konsumtion och avfallsmängder samt vikten att minska avfallet. (2019)	Draghjälp av influensers och positivt mottagande. Webbsidan finalist för Publisherpriset.	1a
Kampanj för att uppmärksamma nedskräpningen planeras för 2020.	Syns i sociala medier och på offentliga platser.	2b, 2c
Kampanj för att uppmärksamma utsortering av förpackningar planeras 2020.	Fortsättning på Plastpolisen/Plastkastet.	2b

2.2 Kommunspecifika åtgärder

Nedan beskrivs genomförda åtgärder som har genomförts av respektive kommun och hur åtgärderna är kopplade till målen.

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
Kävlinge	Kampanj för ökad matavfallsutsortering "Gör det inte svårare än vad det är". (2018)	Kampanjen har syns på kommunens sociala medier, Avfall Sveriges branschtidning och sopbilarna.	2a
	Införande av obligatorisk matavfallsutsortering. (2016–2017)	58% utsortering (2018)	2a
	Aktiviteter under skräpplockarveckan för att engagera skolor, villaföreningar, organisationer mm att plocka skräp. (2016–2019)	Högt deltagande.	2c
	Inköp av ny sopbil som går på biogas.	Minskad förbrukning av fossila bränslen.	3b
Lomma	Minska IT-avfallet genom metoden Översta steget. (2018)	Flera aktiviteter har inte kunnat följas upp på grund av förhållandevis lång livslängd på IT-produkter.	1a
	Kampanj för ökad matavfallsutsortering "Gör det inte svårare än vad det är". (2018)	Kampanjen har syns på kommunens sociala medier, Avfall Sveriges branschtidning och sopbilarna.	2a
	Förändrad indelning i fyrfackskärlen. (2017)	Ökad utsortering av plastförpackningar	2b
	Ny upphandling av insamling av hushållsavfall med krav på att samtliga bilar drivs på biogas. (2016)	100% fossilbränslefria avfallstransporter	3b

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
Simrishamn	Vid ny renhållningsentreprenadstart den 1 april 2017 ställdes krav på 100% fossilfri fordonsflotta.	Nu kör samtliga fordon i avfallsorganisationen på biogas med undantag för 2 reservbilar.	3b
	2017 startade Ökrab kampanjen "Sladdjakten" för att samla in uttjänt småelektronik och batterier i hemma. Mellanstadieklasserna i området erbjöds att delta mot att ha chansen att vinna pengar till klasskassan.	Ca 3 ton elavfall har samlats in.	3a
	Erbjudit samtliga bostäder i flerfamiljhus FNI.	75% av alla flerbostadsfastigheter har FNI.	2b
	Inventering sortering ägarkommunerna.	Ökad sortering i kommunens fastigheter.	2b
	Sortering av matavfall införd hos samtliga hushåll i kommunen.	Insamlingsgraden ligger idag på över 70%.	2a
	Kampanj "varje skruv räknas" för att uppmuntra till bättre sortering.	Restavfall minskat med 26 kg/person sedan 2016.	1a
Sjöbo	Deltagande i Håll Sverige Rent-kampanj årligen. Hade skräpmätning 2016 på Sandbäckskolan.	Klättrade i rankningen från plats 136 år 2015 till plats 19 år 2016.	2c
	Vid ny renhållningsentreprenad start den 1 juni 2019 ställdes krav på 100 % fossilfri fordonsflotta.	Nu har vi 100 % fossilbränslefria avfallstransporter i kommunal regi.	3b
	Framtagande av en uppdaterad sorteringsguide som skickades ut till alla hushåll i kommunen under 2017. Fokus låg på "krångliga" förpackningar.	Minskade mängden felsorterade förpackningar.	2b
	Genomföra leksaksbytesaktiviteter. (2017).	Redovisade inte resultat	1a

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
	Öka återanvändningen inom de kommunala förvaltningarna genom att införa ett återbrukssystem för möbler och kontorsinventarier. Uppstart av utredning under hösten 2019. Beräknad start av verksamhet under hösten 2020.	Precis påbörjat.	1a och 1b
	Öka återanvändningen av fritidsattiraljer hos kommuninvånare genom att starta upp fritidsbanken eller motsvarande. Uppstart av utredning under hösten 2019. Beräknad start av verksamhet under hösten 2020.	Precis påbörjat.	1a
	Framtagande av film med information gällande ny indelning i fyrfackskärl samt information om sortering (2019).	Spridning av filmen sker under hösten 2019.	2b
	Står för kostnaden för Natur & Miljöboken som distribueras till alla elever i årskurs 4–6.	Bidrar till en ökad förståelse för avfallshantering, miljö och klimatfrågor i stort.	Alla mål i avfallsplanen utom 3b
Skurup	Kampanj för att öka insamlingen av matavfall "Gör det inte svårare än vad det är". (2019)	Kampanjen har syns på kommunens hemsida, utskick till det kommunala bostadsbolagets hyresgäster samt via kommunens sociala medier.	2a
	Deltar årligen i Håll Sverige Rent-kampanj. År 2016, 2017 och 2019 genomfördes även aktiviteter för allmänheten varav en längs med kusten.	Har klättrat i Håll Sverige Rents ranking samt kunskapen om nedskräpningen har ökat och att fler och fler själva tar ansvar och plockar skräp.	2c
	Arrangerade en Retoy-aktivitet. (2017)	Information spreds i lokala medier samt kommunens sociala medier.	1a

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
	Genomförde en klädbytdag för allmänheten. (2019)	Kunskapen kring kläders påverkan på klimatet har ökat samt att frivillighetsorganisationer själva kan tänka sig att arrangera egna klädbytdagar.	1a
	Skapar årligen kommunens informationsruta till Natur- och miljöboken som delas ut till alla elever i årskurs 4–6.	Ökar kunskapen om avfallshantering, klimat och miljö hos elever.	Alla mål förutom 3b
	Miljöstrategiska enheten driver tillsammans med Måltidsservice och Skol- och utbildningsförvaltningen satsningen "En knuff i maträtt riktning" för att minska matsvinnet internt.	Matsvinnet har minskat med 15 % sedan 2017.	1a
	Öka antalet förskolor som är Grön-flagg.	År 2019 är alla kommunala förskolor i kommunen Grön-flagg.	1a, 2b, 2c, 3a 3c
Svedala	Kampanj för ökad matavfallsutsortering "Gör det inte svårare än vad det är". (2018)	Kampanjen har syns på kommunens sociala medier, Avfall Sveriges branschtidning och sopbilarna.	2a
	Extra marknadsföring av Farligt Avfall-bilen. (2019)	Ökat antal besökare.	3a
	Infört fastighetsnära insamling av tidningar och förpackningar (fyrpack). (2017)	Ökad insamling av tidningar och förpackningar, minskad mängd tidningar och förpackningar i restavfallet.	2b
	Minska mängden matsvinn på förskola i Svedala genom metoden Översta steget.	Mycket goda resultat med bl.a. 33% minskning av matsvinnet.	1a

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
	Ny upphandling av insamling av hushållsavfall med krav på att samtliga bilar drivs på biogas. (2016)	100% fossilbränsle fria avfallstransporter.	3b
Tomelilla	Vid ny renhållningsentreprenadstart den 1 april 2017 ställdes krav på 100% fossilfri fordonsflotta.	Nu kör samtliga fordon i avfallsorganisationen på biogas med undantag för 2 reservbilar.	3b, 3c
	2017 startade Ökrab kampanjen "Sladdjakten" för att samla in uttjänt småelektronik och batterier i hemma. Mellanstadieklasserna i området erbjöds att delta mot att ha chansen att vinna pengar till klasskassan.	Ca 3 ton elavfall har samlats in på 2 år.	3a
	Erbjudit samtliga flerbostadsfastigheter FNI.	Ca 75% av alla flerbostadsfastigheter har FNI.	2b
	Inventering sortering hos ägarkommunerna.	Ökad sortering hos ägarkommunerna.	1a
	Infört sortering av matavfall vid samtliga hushåll i kommunen.	Insamlingsgraden ligger idag över 70%.	2a
	Kampanj "varje skruv räknas" för att uppmuntra till bättre sortering.	Restavfall minskat med 26 kg/pers sedan 2016.	1a
Trelleborg	Obligatorisk matavfallsinsamling områdesvis. (2009–2017)	61 % utsorterat 2018.	2a
	Kampanj för ökad matavfallsutsortering "Gör det inte svårare än vad det är" (2018)	Kampanjen har bl.a. använts av det kommunala bostadsbolaget, samt syns på samtliga avfallsbilar.	2a
	Måltidsservice arbetar med matsvinn, bl.a. tävlar eleverna för minskat matsvinn.	Pågående. Resultat ej utvärderat.	2a

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
	Fyrfacksinsamling hos en- och tvåfamiljshushållen har införts 2014–2017.	99 % anslutning 2018.	2b
	Sommar-ÅVS i samarbete med FTI.	Test 2019. Ej utvärderad.	2b
	Samarbete med TrelleborgsHem, byte av insamlingssystem, från kärl till underjordsbehållare med utsortering i åtta fraktioner.	Projekt vår/höst 2019. Ej utvärderat.	2b
	Genomförd nudgingaktivitet i syfte att minska nedskräpning av fimpar på busshållplatser.	Fimparna minskade med 56 %.	2c
	Håll Sverige Rents årliga kampanj Vi håller rent.	Antalet anmälda deltagare är konstant.	2c
	Övergång till fossilfri insamling av hushållsavfall.	98 % fossilfritt 2018.	3b
Vellinge	Införande av textilinsamling på samtliga återvinningsstationer.	Ökade mängder insamlade textilier. Mellan 160 000 och 170 000 kilo/år.	1b
	Klädbytdagar	Klädbytdagar på Falsterbo Strandbad i april, ca 300 plagg bytte ägare.	1a, 1b,
	Håll Sverige rent-kampanj.	Stadigt ökat antal deltagare i skräpplockardagarna varje vår.	2c
	Ploggevent på Håll Sverige Rent-dagen. (2018 och 2019)	Medvetenheten om nedskräpning ökar ca 500 ploggpåsar utdelade.	2c
	Fimpkampen, på torg, busshållplatser, stranden. (2017, 2018 och 2019)	Medvetenheten om nedskräpning har ökat, utdelning av fimpburkar, minskat antal fimpar vid skräpmätningar.	2c

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
	Minska Matsvinn i skolorna och köpt vågar till kökspersonal så de kan väga sitt matavfall.	Minskade mängder onödigt matsvinn i skolorna.	1a
	Fler papperskorgar och askkoppar i offentlig miljö.		2c
	Sortering i offentlig miljö.	Fler stationer med utsortering av återvinningsbara fraktioner i offentlig miljö.	2b
	Inga engångsplastartiklar i kommunal verksamhet.	Minskade avfallsmängder.	1a
Ystad	Öka återanvändningen inom de kommunala förvaltningarna genom att införa ett återbrukssystem för möbler och kontorsinventarier. (2016)	I augusti 2019 har Ystads kommun sparat 33 ton koldioxidutsläpp och 1 254 427kr jämfört med om möblerna köpts nya.	1a
	Delta i projektet att testa och utveckla Marla Miljödialog och Avfall Sveriges metod för att förebygga avfall. (2016)	Ystadbostäder deltar i projektet 2016, Avfall Sveriges rapport publiceras 2017 och metoden har sedan använts i projekt i flera kommuner, inklusive Ystad.	1a
	Genomföra leksaksbytesaktiviteter. (2016–2019)	I augusti 2019 har Ystads kommun genomfört totalt 6 leksaksbytesaktiviteter och planerar ytterligare 3. Totalt har 134 barn bytt 480 leksaker, vilket innebär en besparing på drygt 1,4 ton koldioxid.	1a
	Arbeta med Avfall Sveriges miljönärvarmärke. (2016-2020)	I augusti 2019 har Ystad 15 märkta verksamheter.	1a

ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
Minska matsvinnet i de kommunala köken genom arbete med Marla Miljödialog och Avfall Sveriges metod för att förebygga avfall. (2019–2020)	Projektet påbörjas i två utvalda kök i februari 2019, handlingsplaner presenteras i september 2019 och utvärdering sker hösten 2020.	1a
Genomföra klädbytesaktiviteter. (2016–2020)	I augusti 2019 har Ystads kommun genomfört totalt 4 klädbytesaktiviteter och planerar ytterligare 1. Totalt har 433 personer bytt 1 692 plagg.	1a ,1b
Arbete med Grön Flagg på alla kommunala skolor och förskolor.	2018 vara alla kommunala skolor och förskolor igång med Grön Flagg-arbetet.	1a, 2b, 2c
Utveckla matavfallsinsamlingen för att omfatta hela kommunen. (2016–2018)	Hösten 2018 infördes matavfallsinsamling på den sista körturen. Det finns fortfarande områden där det är ont om plats där det inte finns möjlighet till matavfallsinsamling.	2a
Ge alla Ystadbostäders hyresgäster möjlighet till matavfallssortering. (2017–2018)	Vid utgången av 2018 finns det möjlighet till matavfallssortering vid drygt 90 % av Ystadbostäders fastigheter.	2a
Delta i Håll Sverige Rents kampanj "Vi håller Rent". (2016–2020)	Ystads kommun deltar i Vi Håller Rent varje år och är en av de kommuner i landet med störst andel av kommunens invånare engagerade.	2c

ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
Utredning av och byte till fossilfria drivmedel för avfallsenhetens fordon. (2016–2017)	Utredningen genomfördes 2016 och sedan maj 2017 kör alla avfallsenhetens fordon på HVO.	3b, 3c

3 Sammanfattning

Flera av kommunernas gemensamma åtgärder, som presenteras ovan i kapitel 2.1, har haft fokus på att öka kunskap och medvetenhet hos invånare och anställda i kommunerna. Åtgärderna var exempelvis att genomföra kampanjer, utbildningsdagar och samverkansforum inom områden som matsvinn, nedskräpning, utsortering av förpackningar samt minskade avfallsmängder. Alla åtgärder var kopplade till ett eller flera av de gemensamma målen, se kapitel 1.

Andra gemensamma åtgärder för kommunerna var olika mätningar, exempelvis plockanalyser och förtroendeundersökningar, samt utredningar och analyser som i många fall resulterat i rapporter.

De kommunspecifika åtgärderna, som presenteras i kapitel 2.2, berörde flera olika områden. Många åtgärder handlade om att öka kunskap och medvetenhet genom kampanjer och utbildning. Det har även genomförts många åtgärder för att minska matsvinn, minska nedskräpning, förbättra möjligheten att sortera och slänga avfall, utöka möjligheterna till återbruk och möjliggöra fossilfria transporter av avfall. Alla åtgärder var kopplade till ett eller flera av de gemensamma målen. De kommunspecifika åtgärderna har i stor utsträckning bedömts bidra till uppställda mål.